Ч. 215 (15.026). Львів, четвер 29. вересня 1938. Оплата почтова uiszczona gotówką Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 248-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060. „ Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Чехословацький уряд відкинув німецький ультимат.

Як подає Авас, чехословацький уряд заявив у ноті, яку дістав у неділю над вечір мін. Галіфакс, що він не може прийняти умовин, які німецький уряд передав через британський.

Зміст чеської ноти ось який:

ОБОРОНА.

Праський уряд заскочений змістом меморіялу п. Гітлера, який далеко виходить поза рямці, що їх праський уряд приняв як „льондонський плян" Англії та Франції.

Німецькі домагання відбирають нам всяку безпеку та охорону національних інтересів. Прийшлось би віддати Німеччині велику частину наших оборонних укріплень, побудованих з такими зусиллям. Німецька армія мала би змогу вдертися до Чехії, заки ми вспіли би опрацювати нові пляни оборони краю та приготовитися до неї.

Плян п. Гітлера знищив би нашу національну й господарську незалежність.

ЕВАКУАЦІЯ.

Зміна населення стала би панічною втечею тих, які не хотять визнати німецького режиму. Вони мусіли б покинути свої доми, не маючи змоги забрати зі собою навіть свого майна.

НАДІЯ НА „ВЕЛИКІ ДЕМОКРАТІЇ".

Мій уряд наказав мені святочно заявити, що він рішуче, безоглядно не може приняти домагань п. Гітлера в теперішній формі; він якнайбільш енергійно протестує проти цих нових жорстоких домагань.

Нарід св. Вячеслава, Гуса й Масарика не зміниться в нарід невільників. Він рахує на дві світові демократії, бажанням яких ми так сильно піддавалися.

ПРАГА ВЖЕ ПРИГОТОВАНА ДО ОБОРОНИ ПЕРЕД ЛЕТУНСЬКИМИ АТАКАМИ.

У Празі видали постанови, що мають забезпечити місто перед летунськими атаками. На горбах, що окружають місто, примістили вже численні протилетунські батерії.

Вечором на вулицях повна темрява; спеціяльні стежі доглядають, щоб ніяке ясніше світло не виходило з вікон домів та з ліхтарень, трамваїв і авт. В околицях летунських майданів зібрано численні мисливські літаки, готові кожної хвилини до вилету. Небо освітлюють що хвилини рефлекторами. Всі лікарі й студенти медицини на цілій території держави змобілізовані для оборони.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ХОЧЕ ВИКЛИКАТИ ВІЙНУ З НІМЕЧЧИНОЮ, РАХУЮЧИ НА БОЛЬШЕВИЦЬКУ ПОМІЧ.

ПАТ приносить з Праги мало імовірну вістку, що чеські урядові кола рішили викликати збройний конфлікт з Німеччиною, запевняючи собі уступками невтральність Польщі та Мадярщини. Праські урядові кола рахують на поміч СССР, яку він дає вже тепер висилаючи літаки.

VI. 1. Pr. 414/38. Wyciąg z protokołu wspólnego [illegible] — Sąd Okręgowy, Wydział VI [illegible] we Lwowie Przewodniczący Wiceprezes S. O. L. [illegible] S. O. R. Michale i S. S. O. W. Bo. [illegible] w sprawie konfiskaty czasopisma pt. „Dilo" z daty [illegible] 11 września 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 414/38 [illegible] w dniu 19 września 1938 r. [illegible] Prokuratora Sądu Okręgowego [illegible] uznać za usprawiedliwioną [illegible] dnia 11 września 1938 r. przez Starostwo Grodz. [illegible] we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 201 [illegible] Lwów 11 września 1938 r. zawierającego 1) w ar. [illegible] „Wstupnie Ukrajinśkie Objednannia pro aktu. [illegible] „[illegible]" w ustępie od słów „Sonmi po. [illegible] „1940-ji rik" znamiona wyst. z art. 170 [illegible] i 60 pk. [illegible] całego nakładu i wydać w [illegible] zakaz dalszego rozpowszechniania tego [illegible]. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu [illegible] czasopisma nakaz, by orzeczenie [illegible] bezpłatnie w najbliższym numerze i to [illegible] Niewykonanie tego nakazu pociąga [illegible] przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. [illegible] Dz. U. P. Nr. 6 ex 1863 r. zagrożenie za przekro[illegible] do 400 złotych. Uzasadnienie. Wymie[illegible] tendencyjne i świadomie fałszywe [illegible] przewodniczą w Polsce, zaczym [illegible] mogące zaniepokoić ogół pu[illegible] §§ 487, 489 i 493 pk. oraz §§ 36 i 37 [illegible] postanowienie uzasadnio[illegible]: Małecki wr. Protokolant: Bołyk [illegible], kier. Sekretariatu.

[illegible] VI. 1. K. 50/37. Sentencja wyroku: W imie[illegible] Polskiej Sąd Okręgowy we Lwowie [illegible] w składzie następującym: Sędzia [illegible] Protokolant apl. sąd. Mgr. J. Bart. [illegible] dnia 20 stycznia 1938 r. we Lwowie [illegible] Aleksandra Kostyka, na skutek [illegible] Konrada Hanasiewicza, zam. we [illegible] L. 2, — z dnia 17 grudnia 1937 r. [illegible] § 1 k. k. popełniony przez to, że: [illegible] redaktor czasopisma „Dilo" w tym[illegible] Nr. 263 z dnia 28 listopada 1937 r. arty[illegible] i brechnia" o treści: „W Ruskim [illegible] z dnia 28 listopada b. r. w artykule p. n. „Gdzie [illegible] z sprzedaży ziemi cerkiewnej" za [illegible] Hanasiewicza, dyrektora „Ruskiego Związku Rewizyjnego" wyczytaliśmy takie zdania: „… oprócz tego wiele pieniędzy wydano na subwencje dla prasy, jak gazeta „Diło", której zobowiązania (długi) przy 13 tysiącach kapitałów własnych, dochodzą do 224.000 zł. Taka rewelacja moskalofilskiego „speca" gospodarczego jest zwyczajnym kłamstwem", — którym to artykułem pomówił oskarżyciela prywatnego o oszczerstwo i kłamstwo, a więc o takie postępowanie, które może go poniżyć w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania potrzebnego dla zajmowanego stanowiska i zawodu jako naczelnego dyrektora „Związku Rewizyjnego Ruskich Spółdzielni" we Lwowie, — wydał dnia 20 stycznia 1938 r. we Lwowie następujący wyrok: Oskarżony Aleksander Kostyk, urodzony dnia 11 grudnia 1892 r. w Przemyślu, syn Andrzeja i Olimpii z Kordasiewiczów, religii grecko-kat., stanu wolnego, odpowiedzialny redaktor czasopisma „Diło", zam. we Lwowie, ul. Konopnickiej L. 6, winien jest, że: we Lwowie dnia 27 listopada 1937 r. jako redaktor odpowiedzialny czasopisma „Diło" zaniedbał należytej uwagi, przy której zachowaniu stosownie do jego obowiązku, nie było by nastąpiło umieszczenie w czasopiśmie „Diło" Nr. 263 z dnia 28 listopada 1937 r. artykułu p. t. „Kleweta i brechnia", którego ustęp „Taka rewelacja moskalofilskiego „speca" gospodarczego jest zwyczajnym kłamstwem", pomawia oskarżyciela prywatnego, jako dyrektora „Ruskoho Rewizijnoho Sojuza" i autora artykułu, umieszczonego w „Ruskim Gołosie" z dnia 28 listopada 1937 r., p. t. „Kudy diwałysia hroszi z prodaży cerkownoji zemli" o kłamstwo i oszczerstwo, a więc o takie postępowanie, które może go poniżyć w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania potrzebnego dla jego stanowiska dyrektora Związku Rewizyjnego, a zatem zawiera przedmiotowo znamiona wyst. z art. 255 §1 k. k., czym dopuścił się wykroczenia z art. III. L. 1 i 5 ustawy z dnia 15 października 1868 r. Dz. U. P. Nr. 142, za co Sąd skazuje go po myśli art. III. L. 5 cytowanej ustawy na grzywnę w kwocie 50 zł. W myśl art. 578 § 1 k. p. k. i art. 75 przepisów o kosztach sądowych zasądza Sąd oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania oraz opłatę sądową w kwocie 5 zł., ponadto po myśli art. 578 § 2 k. p. k. na rzecz oskarżyciela prywatnego poniesione prze tegoż koszty postępowania. Po myśli § 9 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862 r. Dz. U. P. Nr 6 z roku 1863 orzeka Sąd, iż wyrok ma być po prawomocności ogłoszony jednorazowo na koszt oskarżonego w czasopiśmie „Diło".

Промова Гітлера та Закарпаття.

Львів, 28. вересня 1938.

Найуважнішими слухачами понеділкової промови Гітлера були крім самих німців народи тих держав, яких доля чи недоля звязала з німецько-чеським конфліктом. Українці, поляки, словаки та мадяри ловили кожне речення та кожне слово, що неслося етером з берлінського Спортпалясту, бажаючи почути в промові Гітлера саме те, що назріло й наболіло в їхніх серцях, виносячи таким чином Гітлера до ролі арбітра не тільки судетсько-німецької, але також своєї власної національної справи. Та коли зацікавлені берлінською промовою поляки й мадяри, спираючись на свою дипльоматію, армію та політичні звязки і маючи спроможність безпосередньо вимагати, переговорювати, погрожувати й торгуватись, шукали в цій промові тільки відгомону та потвердження своїх заходів у Берліні й на міжнародній арені, то позбавлені власної державности і звязаних з нею атрибутів закарпатські українці та словаки наслухували у словах Гітлера чогось більше. Цеж націонал-соціялістичній Німеччині історія дала перший раз спромогу устами свого провідника заняти становище до проблеми бездержавних народів і нагоду доказати на практиці, чи гасло самовизначення народів, здійснення якого Німеччина домагається для судетських німців в імя Божих та людських законів, під загрозою війни чи мира на европейськім континенті, має в розумінні націонал-соціялізму таку саму моральну й фактичну вартість у відношенні до всіх народів, великих і малих, сильних і слабих, державних та бездержавних. Інакше кажучи, чи націонал-соціялізм як ідеольоґія є тільки висловом німецького імперіялізму, чи носієм нових, далекосяглих змагань до нової національної моралі та справедливости між народами та державами. Виступ Гітлера не дав на це ясної відповіди.

Очевидно і природно, що нас цікавить у першу чергу становище Німеччини до проблеми українського Закарпаття, тобто ті уступи з промови Гітлера, в яких є згадки чи натяки про Закарпаття. Для всього українського народу важно було довідатись бодай з якогось натяку, чи це правда, що третя Німеччина розглядає справу Закарпаття в якійсь ширшій історичній перспективі европейського Сходу, бодай як колісцятко у великім українськім возі, як це — невідомо, з якого джерела — поширювано та ще поширюють між українським громадянством. У промові Гітлера нічого такого не подибуємо.

Уступи, в яких Гітлер торкнувся мимоходом (бо сам льогічний перегляд справи того вимагав) також проблеми Закарпаття, такі:

„Коли тепер до вас (тобто до слухачів промови у Спортпалясті) промовляю, то ясна річ, що цікавлюся також долею усіх гноблених. **Співчуваю з долею словаків, поляків, мадярів та українців. Одначе я є речник долі тільки моїх німців."**

„Видуманий п. Бенешом „чехословацький" нарід на-ділі не істнує. Істнують тільки чехи та

словаки. Крім словаків, тому, що ця чса. державa видавалася неспосібною до життя, забража в короткій дорозі всупереч праву на самоозначення і волі до самовизначення три з половиною міліонів німців. А що й цього не вистачало, мусіло до тієї держави прийти поверх міліон мадярів, потім Закарпатська Русь, вкінці кількасот тисяч поляків."

„Я запевнив п. Чемберлена й повторюю це також тут, що коли ця (судетська) проблема буде полагоджена, для Німеччини не буде вже в Европі ніяких територіяльних проблем і я запевнив його також, що з **хвилиною, коли будуть полагоджені й інші національні проблеми в тій державі, не буду більше цікавитися тою державою."**

Такий — за півофіціяльною „Газет-ою Польск-ою" — текст уступів з промови Гітлера, в яких поіменно згадано Закарпаття,, або які відносяться також до Закарпаття. Виходить з них, що Німеччина з усіх сил, до погрози війною включно, настоюючи на цілковите здійснення права самовизначення для судетських німців, не хоче себе забагато ангажувати в питанні самовизначення інших народів чехословацької републики. Вона „співчуває" зі змаганнями цих народів, але хоче забути про Чехословаччину з хвилиною, коли ці змагання „в тій державі" будуть залагоджені. Одначе Гітлер ясно підкреслює: „Я речник долі **тільки моїх німців!"** і після полагодження судетської справи **„для Німеччини не буде вже в Европі ніяких територіяльних проблем."**

Не треба бути аж політиком, щоб розуміти, що таке поставлення справи, що оте незаінтересування Німеччини територіяльними проблемами в Европі, поза Судетами подумане не на вічність. Зі зміною політичних відносин і міждержавних конюнктур, які у звязку з економічними та соціяльними, в наших часах просто блискавичними перемінами чергуються як у калейдоскопі, — що така чи інша нинішня постава Німеччини може показатися одноднівкою навіть проти волі самої Німеччини. Саме остаточна розвязка справи перебудови чехословацької держави може принести зі собою ріжні непередбачені несподіванки.

Польща, маючи численну й сильну армію, може вдоволитись у своєму змаганні за тешинський Шлеськ одним німецьким спочуттям. Вона може сама силою вимусити посідання заользанського Шлеська, оскільки очевидно не матиме якихсь комплікацій на східних кордонах. Але найбільше ускладнює справу і для Польщі і для Німеччини і для цілої Европи становище Мадярщини з її історичними претенсіями до етнічно **немадярських** областей. **Між** надщербленим **чеським молотом і мадярським** ковалом **закарпатським українцям та словакам не тяжко вибирати. Чейже** чехословацькі державні мужі, **що так тяжко нагрішили** супроти своїх „**національних меншин", самі** бачать, куди завезли свій державний віз, не виконуючи принятих на себе обовязків: супроти Закарпаття через те, що не дали йому міжнародньо забезпеченої автономії, супроти словаків через зломання пітсбурської автономічної умови. З **мадярськими домаганнями** ревіндикації земель передвоєнної Мадярщини симпатизує Польща, тоді як союзник польської держави Румунія стежить за мадярськими дипльоматичними ходами з недовірям; одночасно, коли Німеччина, по словам Гітлера, тільки „симпатизує" з мадярами, а Франція та Англія дивляться на них косо, італійський премієр Мусоліні стоїть, бодай на словах, твердо за Будапештом.

Саме у звязку з мадярським причинком до чехословацького хаосу назрівають ріжні небезпеки та несподіванки. **У той крутіж** суперечних інтересів попало й **Закарпаття.** Німеччина, **якій приписують м. ін. „прометейські пляни"** щодо України, як видно з усього, тільки „співчуває" національностям Чехословаччини та хіба не думає настоювати від себе на здійснення їхнього повного і справедливого самовизначення у своїх переговорах з Англією та Францією. Мусять це зробити самі українці Закарпаття, яким чейже не від нині належиться якнайширша автономія, опираючись на власних силах та власних спроможностях.

Промова Гітлера сигналізує радше мир, як війну. Якщо мадярські претенсії не розгоряться до великого конфлікту, нема причини до крайнього песимізму, зате є добра нагода для провідників нашого Закарпаття використати теперішній момент для здійснення свого самовизначення навіть на засаді повної територіяльної автономії у рямцях Чехословаччини, якщо це закарпатським українцям буде в нинішнім положенні вказане та корисне.

——o——

Варшавські настрої.

Варшава, 27. вересня 1938.

Коли у Львові люди біджують, що „нічого не знають", то ситуація у Варшаві не багато краща. Очевидно, варшавський журналістичний світ знає про важніші події раніш, але це тільки ріжниця кількох годин, які ділять від появи тих вісток друком. Правда, державний комісаріят (цензурна влада варшавської преси) оголосив дійсно розумну заборону видавати „надзвичайні додатки", яких метою була не так негайна інформаційна служба, як радше спекуляція на нервах публики та тенденція дальше підшрубовувати атмосферу, — то проте деякі видавці поклоняються максимі старого мудрця, що „розпорядки є на те, щоб їх обходити". І тому у Варшаві нема „надзвичайних додатків", зате є „друге" чи „третє" видання газети, розхоплюване варшавською вулицею.

Люди читають, висиджують годинами при радієвих апаратах, політиканствують та спліткують. Це саме ті дні, коли всі мають право бути „політиками", так, як у часах зарази кожний громадянин є лікарем. Так званих таємних і довірочних інформацій, поза такими, що їх має міністерство закордонних справ від своїх закордонних станиць, чи такою, як напр. зміст листа през. Бенеша до през. Мосціцького, покищо неоголошений у пресі — дійсно мало. Це зовсім цілком льогічне, коли візьмемо під увагу, що ключ міжнародньої ситуації — у Берліні, Льондоні, Парижі і Празі, навіть — Москві, якщо поймемо, що нинішній чеський премієр підлягає московським впливам і радам, — а не у Варшаві, яка у великій грі грає ролю тільки на одному обмеженому відтинку. Очевидно, Польща зацікавлена в тому, щоб прийшов по змозі повний розподіл Чехословаччини та щоб перемогли на 105 відс. мадярські ревізіоністичні змагання, бо тоді „велика Угорщина" й побільшена Польща як безпосередні сусіди, моглиб устійнювати вже зовсім самостійно свою політику, незалежно і від париських і від берлінських сугестій. Але вулиця „сірої людини" таких далеких плянів не розуміє. Вулиця підхопила атракційне гасло — злуки заользанських земляків із матірним державним пнем — і тією ідеєю справді зачинає анімуватись. У тій атмосфері безслідно розпались і щезли такі недавні ще чехофільські настрої всієї польської демократичної лівиці, головно „фронту Морж" та ендецької правиці, і замовкли найтихіші голоси критики супроти політики п. Бека. Престіж п. Бека у польському громадянстві дійсно надзвичайно зріс: опозиція побачила, що не вона, а він мав кращі інформації про розвій подій в Европі та що не ангажуючися проти австро-німецького аншлюсу можна було використати нагоду на престіжеву ліквідацію спору з Литвою, а підтримуючи гру Гітлера й Генляйна — можна нині дістати кілька шлеських повітів. Що-правда, чехи булиб мабуть і раніш схильні піти добровільно на таку операцію у користь Польщі (ми свого часу, кілька місяців тому, писали про це з нагоди дискусії на тему „спільного кордону" з мадярами та трагедію польських славянофілів), але тоді могло це статися тільки за ціну пересварення Польщі з Німеччиною. Нинішня „ревіндикація" заользанського Шлеська булаб для Польщі політично безумовно корисніша, колиб не марево, що ввесь шум довкола Чехословаччини перейде у рев гармат.

Воєнних настроїв у Варшаві — згідно з правдою — **нема. Поляки знають, що на схід поза риською лінією їхніх земляків нема** зовсім, отже не можуть мати ніяких територіяльних аспірацій, а т. зв. прометейська концепція, яка в останньому часі зробила поважні поступи у колах, досі для неї недоступних, всеж до нас далеко ще не дійшла. Та що й казати: розумні пляни — плянами, а „войовничими" можуть бути тільки ті, які ще ніколи пороху не нюхали й в окопах не сиділи. Жах перед тим, що було і перед тим, ще більшим, що напевне булоб, це щось, що в рішальній хвилині каже мовчати навіть найбільш переконливим аргументам, що війна потрібна, бажана, корисна. Такі аргументи висуває напр. всеукраїнська національна рада. Варшавська вулиця таких аргументів не має і не знає. А що „бажання є батьком погляду", то й погляди назагал такі, що „війни не буде".

•

Міжнародня ситуація — це один відтинок політичного життя, вибори — другий. Але яка диспропорція поміж місцем, що його в умах, нервах і серцях займає справа перша та друга! І без міжнародніх комплікацій, у періоді „[illegible]лічної тиші", до якого чейже належали війни у Китаю та в Еспанії, соймом і виборами мало хто і в мінімальній мірі цікавився. Що й казати про нинішній час, коли Гітлер [illegible] свій „виборчий календарик" з точно означеними датами, від яких залежить мир чи війна! У тій ситуації виринули були навіть думки, чи не відкласти зовсім вибори на дальший термін, а [illegible]му виборці малиб уже голову звільнену від [illegible]єнних алярмів, або — сиділиб в окопах. Колиб події прийняли ще більш драматичний вигляд, то — очевидно — треба з таким відкладенням виборів рахуватися, як з реальною можливістю. Покищо польські партії станули перед [illegible] проблемою: міжнародня ситуація вимагає від них, як польських патріотів-державників, підтримки в цій хвилині уряду, тимчасом усі [illegible]ські партії, з винятком ОЗОН-у, проголосили вже виборчу абстиненцію. Стронніцтво [illegible] зробило сьогодні жест: відложило заповіджений конгрес, на якому безумовно булоб прийшло до гострих опозиційних тонів, на [illegible] час!

Жест жестом, але важко уявити собі, щоб **комунебудь** удалося серед нинішніх [illegible] **настроїв викресати не то у низових масах,** [illegible] напр. серед варшавської політичної верхівки таке зацікавлення виборами. Автор цих рядків стрінув сьогодні випадково одного з [illegible] польських публіцистів, колишнього посла з [illegible] передніх каденцій (не останньої). Він хоче стати послом „виключно на те, щоб мати [illegible] і право сказати з трибуни голосно те, що [illegible] зеті мені конфіскують". Це похвальний [illegible], але сумніваємося, чи він переконає комісію [illegible] виборців висувати **такі** кандидатури, хоч [illegible] такі кандидати мають дві найбільш фахові кваліфікації: інтелект та цивільну відвагу.

Варшавські настрої в нинішніх днях — [illegible]кі, неокреслені, трохи нервові, трохи [illegible] стичні, зрештою — повні вичікування. Що [illegible] робити, як вичікувати тільки — може „[illegible] дина"?! Але коли й ми собі скажемо, що [illegible] наша можливість — тільки вичікувати й [illegible] лити подіям заскакувати нас — то це [illegible] погана забава, яка може для нас скінчитися [illegible]гічно.

•

„Золотий Шлях“...

Нове цікаве видавництво у Станиславові. — Редакція у воєвідстві. — По українськи не бажане, по польськи вказане. — Культура та політика.

Варшава, 26. вересня

Авторові цих рядків довелося недавно почути у варшавській каварні приблизно такий цікавий політичний діяльог:

— Щодо мене, я схиляюся за проектом створити у Львові осередково-інструктивний центр для польонізаційно-державнотворчої акції на південному сході.

— А я вважаю, що такий центр повинен бути власне далі на південь і далі на схід від Кракова, хочби, скажім, у Станиславові.

— Отже не Львів?

— Ні, Станиславів.

— Не Білик?

— Персонажі тут також важні.

— Білик — кращий дипльомат.

— Паславський теж має добру тактику...

Розмову вели два діячі популярного нині Озону, варшавяни, заінтересовані акцією польщення „кресів“. Її зміст може кинути деяке світло на дискретне, хоча помітне суперництво щодо ролі, яка припадає поодиноким більшим галицьким центрам та їхнім громадянам у цій акції.

Ілюстрацією того суперництва послужить провінціональна картинка, яку накреслимо якнайточніше, додаючи тільки відповідні варшавські коментарі.

•

На весну цього року трапилась у Станиславові неабияка культурна подія: появився там розкішно виданий, великий польський чвертьрічник **„Злоти Шляк“**, орган Т-ва Приятелів Наук у Станиславові, за редакцією п. Януша Мікетти, спольщеного італійця, б. редактора журналу „Земя“. Прибувши до Станиславова просто з міністеріяльної посади у Варшаві (після непорозуміння з п. Єнджеєвічем), Мікетту привітали тепло в окруженні станиславівського воєводи, якого воля й окруження створили для рухливого польського культурника широке поле до реґіонально-політичних честів.

З почину самого воєводи Паславського відбулися 7. березня ц. р. у станиславівському „Касині Польському“ організаційні збори Товариства Прихильників Наук у Станиславові. Після вступної промови воєводи ген. Паславського, що широко накреслив завдання товариства, прийшов до слова проф. Юзеф Зелінський, що накреслив рефератом цілі наукової праці на провінції, а проф. Худьо зреферував статут новозаснованого польського товариства. З великим ентузіязмом вписалися до нього всі учасники тих зборів на членів (разом 103). Другий за почином самого воєводи та його дружини п. Александри, що, як говорять у Варшаві, керує цілим польським культурницьким рухом Станиславівщини. Зпоміж членів т-ва вибрали зараз наукову раду, у склад якої ввійшло, як досі, 19 осіб, м. ін. д-р Віктор Борковський, д-р Ст. Вінценз, д-р Д. Чекаловський, о. д-р Ю. Флюж, полк. Норберт Околович, дир. Мікетта та інші.

Новостворене т-во почало оживлену акцію. В першому тижні створило філії („кола“) Т. П. Н. в Коломиї (голова — д-р Вінценз) і в Стрию (д-р М. Мушинський), а п. Януш Мікетта — душа новоствореної станиславівської академії — випустив у світ перше число „Злотего Шляху“.

Вийшли досі два великі і — треба признати об'єктивно — цікаві та дбайливо зредаговані й оформлені числа того журналу. „Злотий Шлях“ це — як пише у передовій статті п. А. Чоловський — історичний волоський шлях, який „опрестели так наїздники, вважаючи його найвигіднішим, бо саме ним відводили найбагатшу добичу“. Звідси й назва журналу...

Хоч у змісті журналу багато ненаукової тенденційности. Можна знайти там цікаву статтю Б. Фуліньского про живу природу у Східних Карпатах, варто перечитати цікаву статтю Вацлава Борового про стару англійську книжку з описом наших Карпат; спеціялісти знайдуть статті з обсягу лісовництва, мистецтва і навіть малярства. Першенство серед робітників має д-р Ст. Вінценз, що написав оригінальну працю про народню культуру.

Але тенденції „Золотого Шляху“ — дозволимо собі це ствердити — не тільки наукові. Хто знає про це і незрозуміле на перший погляд у „науковому журналі“ вперте вживання термінy „руський“ і такий підхід до теорій наших українських учених, як називання „дзвінним висохлим географом руських“ теорії д-ра Кубійовича і Степана Рудницького, чи зовсім „слово-народова“ рецензія праці д-ра П. Андрусяка про шляхту.

Справді дивне враження робить на кожного, тим більше на чужого читача, цей „Злоти Шлях“, чвертьрічник, присвячений культурі Землі Галицької, де з нас глузують і воюють з нашими вченими зовсім ненауковими аргументами. І тому власне ми не будемо, якби випадало при справжніх наукових публікаціях, оцінювати поважно орган станиславівського Т. П. Н., а заглянемо краще в комору тенденцій, що запліднили думку його високих протекторів, ініціяторів, видавців та редакторів.

•

Редакція журналу (Станиславів, Грунвальдзка 11, воєвідство, кімната ч. 16, тел. 16) має навіть намір — як пише — поміщувати праці таких „руских“ науковців, як д-р Пастернак і може й інші. Сумніваємося, чи п. Мікетті вдасться переконати, кого слід, у потребі допускати до „З. Ш.“ українців та чи ці останні зможуть співпрацювати з його органом. Бо як повстало видавництво „Золотого Шляху“? Пише про це сам журнал у замітці „Від редакції“ ось як:

„Початок видавництва „З. Ш.“ не здійснився би взагалі, якби цій справі не патронував станиславівський воєвода ґен. Степан Паславський, що не лише підтримав думку видавати такий чвертьрічник радою і своїми знаменитими організаційними думками довів справу до здійснення, але відшукав і пожертвував перші фінансові засоби, уможлививши початок видавництва“.

Коли зведемо цей факт з відомою нам спробою видавати у Станиславові з української ініціятиви український часопис, якого проект реферували своєчасно тому самому воєводі та який п. воєвода з місця відкинув — то стає ясно, що в основі Т. П. Н. у Станиславові лягли не тільки „наукові“ інтенції та наміри.

Може бути, що Станиславів багато слави придбає своїм новим ученим ареопаґом. Можливе, що редакція з воєвідства покладе великі заслуги для польської культури. Але покищо в польських наукових колах Варшави культурні аспірації станиславівських меценатів та „академіків“ уважають просто... політичним суперництвом зі Львовом та львівським воєвідством.

Гром.

ЗАМОВЛЕННЯ У ПЕРЕДПЛАТІ на

Портрети Т. Шевченка і І. Франка

ПРОДОВЖУЄМО ДО **10-го жовтня ц. р.**

З ПРИЧИНИ ДОБІРНОГО ДІБРАННЯ КРАСОК.

Ті, що ще тепер надішлють замовлення — ДІСТАНУТЬ ДОДАТКОВО ДАРОМ одну переписну листівку. — Ціна за 2 портрети у передплаті разом з пересилкою ЗОЛ. 5.50.

Замовлення слати складанками П.К.О. ч. 503.267 до „Центробанку“ у Львові на рах. 13.366.

Урвана пісня.

ОБРАЗКИ З МИНУЛОГО Й СУЧАСНОГО.

Кожного дня вполудне надають всі радіостації в Польщі гейнал з маріяцької вежі в Кракові. Той гейнал чув кожний та матиме нагоду ще нераз почути. Мельодія того гейналу дуже симпатична. Тільки закінчення якесь дивне. Властиво закінчення нема. Десь по середині вривається пісня гейналу. Про те, чому вона вривається, говорить польська леґенда ось що:

Коли татари облягали і вкінці здобули Краків, сурмач на маріяцькій вежі по давньому звичаю витрублював гейнал. Не подобалося це татарському наїздникові. Він вистрілив з лука і ворожа стріла застрягла в шиї сурмача, який саме витрублював традиційний гейнал. В тій хвилині урвалася пісня. Віки минули, з татарської потуги залишилася тільки жмінка під чужим пануванням, а на память тієї події маріяцькі сурмачі, витрублюючи вполудне гейнал, вривають його в тому місці, де урвав леґендарний сурмач, поцілений татарською стрілою.

В минулому році варшавська радіо-станція надавала на всі стації в Польщі білоруські пісні. Нічого дивного; як надають німецькі, французькі, еспанські, англійські, ба — караїмські й циганські романси та всякі інші, то можна раз і навіть цікаво послухати білоруських пісень. Та ця небувала в польському радіо авдиція відбилася відгомоном у польській і некольській пресі. В чому річ? Між радіовими стаціями, які трансмітували з Варшави білоруські пісні, була й відома радіостація на північно-східних „кресах“ Польщі. Та, видно, якомусь „татаринові“ з тої стації не подобалися звуки білоруської пісні, а що тепер живемо в модерному часі, то не потребував висилати стріл до співачки, тільки просто вилучив Варшаву, серед слова урвав білоруську пісню і почав надавати з грамофонових плит: „Умарл Мацек, умарл“...

Новітній „татарин“ зробив це очевидно з патріотизму, в переконанні, що таким чином найкраще прислужиться польській справі і польській державі. Та з його поглядом і вчинком не зсолідаризувалися не тільки всі неполяки, але й поважніша частина таки польського громадянства, називаючи таку поведінку і в польській незакукуріченій пресі відповідно по імені, звідки ми й довідалися про цей факт. Чи радієвий суперпатріот дістав з тої причини вкусь догану чи може похвалу за цей його подвиг — радієва хроніка мовчить. Але факт залишився фактом.

Дня 21. вересня ц. р. в празник Пресвятої Богородиці, передавала львівська радіо-стація богослуження з Волоської церкви у Львові. Богослуження відправляв о. кан. Лопатинський, діяконував о. Горчинський, співав хор під диригентурою проф. Прокоповича. Авдиція того богослуження не була така ясна і виразна, як звичайно, особливож хори, виходили невиразно, але — чути було. На богослуження призначено дві години (від год. 9—11) — так заповіли часописи. Як звичайно, так і тоді, богослуження закінчилося благальною молитвою М. Лисенка „Боже Великий“... Кілька тактів переспівав хор аж до слів „світло науки і знання“... Нараз в радіо пісня урвалася. Не тому, що вже була 11. година. До год. 11. бракувало ще 15 хвилин. Отже з якоїсь іншої причини перервав спікер чи радіо-оператор у середині благальної пісні, не докінчивши богослуження. Вільний час від перерваного богослуження до год. 11. виповнила львівська радіо-стація танковою музикою з грамофонових плит фірми Каїм, яку передавала вже дуже ясно і виразно.

Давнішими часами ми чули в радіо цілу молитву Лисенка і від того ані польській державі ані польській державній рації стану ніщо злого не сталося. Чи то тепер часи змінилися, чи львівський радіооператор зробив це на власну руку й відповідальність — годі збагнути. Але думаємо, що це нікому не шкодило б, якщо наші брати за Збручем почули б на филях етеру цілу молитву М. Лисенка.

І. Г.

Припинили низку судових справ на тлі церковних подій на Холмщині.

Варшава, 25. вересня.

Довідуюся з найкращих джерел, що прокуратор окружного суду у Замості **Черняк** зрезигнував з обвинувачення в усіх процесах **проти православних селян з Малкова та інших сіл на Холмщині**, обвинувачених з 132, 133 і 164 ст. к. к. за події на тлі відомих ревіндикаційних справ. Усі ці справи(поверх двацять) мали відбутися небавком у Замості. На бажання прокуратури **всі вони припинені.**

В правничих заінтересованих колах Варшави підкреслюють, що на такий оборот справи вплинув відомий присуд замістського окружного суду з 16. м. м., що ним — як відомо — судия **Матковський** устійнив, що „опечатання **й завалення** православної церкви було безправне“.

СПРАВА ПАСТИРСЬКОГО ЛИСТА ПРАВОСЛ. ЕПИСКОПАТУ.

Комісаріят уряду м. Варшави сконфіскував — як відомо — в липні ц. р. пастирський лист православного епископату в справі подій на Забужжі. В окружному суді у Варшаві відбулася тепер розправа з того приводу. Суд конфіскату затвердив і переслав акти справи прокураторові для переведення слідства, одначе прокуратура **припинила всяке доходження в цій справі.** У правничих колах Варшави ведуть тепер з цього приводу оживлені дискусії: чи конфіската важна, чи ні, коли з одної сторони її затвердили, а з другої у змісті пастирського листа не доглянули ніякої провини.

Гром.

Не дають дозволу оснувати кружок „Сільського Господаря“.

Основники кружка „Сільського Господаря“ в Гавриляку, городенського повіта, дістали від повітового старости в Городенці таке письмо:

Starostwo Powiatowe Horodeńskie. Horodenka, dnia 14. września 1938 r. Nr. BA. 4/61. Do Założycieli Oddziału Stowarzyszenia p. n. Koło Krajowego Hospodarczego T-wa „Silskyj Hospodar“ do rąk p. Teodora Kuczirki w Hawrylaku.

ORZECZENIE.

Na podstawie art. 14 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. nr. 94, poz. 808), zakazuję założenie zgłoszonego Oddziału Stowarzyszenia p. n. Koło Krajowego Gospodarczego Towarzystwa „Silskyj Hospodar“, istnienie jego bowiem może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju lub porządku publicznego — ponieważ wśród założycieli znajdują się osoby karane sądownie. Od niniejszego orzeczenia służy odwołanie do Pana Wojewody w Stanisławowie za pośrednictwem Starostwa w 14 dni po jego doręczeniu. — Za Starostę Powiatowego: (—) Mgr. pr. M. Smolka, Wicestarosta pow.

Це письмо староства на друкованому блянкеті. Основники твердять, що ніхто з них не був ніколи караний, тому внесли рекурс до воєвідства.

Нові мільйонери.

Як відомо, головна виграна четвертої кляси 42-гої клясової льотерії — мілійон золотих, впала на число 92055. Власниками поодиноких пяток цього числа є мешканці Львова, небагаті, які утримуються з умової чи фізичної праці.

Зпоміж цих щасливих нових мілійонерів подаємо передовсім

п. Анну Шадо. Пані Шадо від дванадцяти років є господинею в одного військового емерита і тішиться опінією знаменитої працівниці. На клясовій льотерії грає вже чотири роки, одначе досі траплялися її тільки найменші вигри. Коли дістала вістку про своє щастя, яке впало на неї, була така приголомшена, що цей стан досі її не покинув. На питання, як думає розпорядитися грішми, п. Ш. відповіла, що жертвує якусь квоту на докінчення будови костела у своїй родинній парохії, споможе свою родину, яка находиться в тяжких умовинах, підтримає суспільні і народні цілі, зокрема Ф. О. Н., а за решту купить домик, щоб запевнити собі спокійну старість.

Пан Олександер Война Войцеховський, умовий працівник. Виграні стопятьдесятьтисяч золотих, по виконанні громадянських обовязків призначить на створення власного варстату праці. Вірить, що „сімнацятий“ мілон принесе йому трийке щастя в його дальшім житті.

Пан Володислав Берaш думає теж про власне підприємство торговельне і накреслив собі дуже широкі пляни.

Про популярність „сімнацятого мілона“ свідчить такий випадок, який оповіла пані Шадо:

По виході з Головного Двірця, пані Ш. сіла до сімнацятки і звернулася до кондуктора з проханням, показати її зупинку, на якій повинна висісти, щоб потрапити на вулицю Довгу до Льотерії. Тоді кондуктор спитав п. Ш., чи вона приїхала зі Львова. Коли почув притакливу відповідь, кондуктор і пасажири почали складати пані Шадо побажання і кидати оклики в її честь. Овації тривали, доки вона не висіла з трамваю.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти“!

З женевського гумору.

РАДА ЛІГИ НАЦІЙ УХВАЛИЛА... САНКЦІЇ ПРОТИ ЯПОНІЇ.

Рада Ліги Націй рішила на тайному засіданні пристосувати до Японії 16. статтю лігового пакту (санкції) тому, що Японія відкинула пропозицію розвязати японсько-китайський проєкт за посередництвом Ліги.

Згідно з британською тезою та становищем інших великодержав, кожний член Ліги може виконати санкції або ні.

Розвязали всі сокільські гнізда у Стрийщині.

Станиславівське воєвідство рішенням з д. ц. м. розвязало Т-во „Сокіл“ у Стрию. На ...подібні рішення дістали всі інші сокільські гнізда Стрийщини. Раніше стрийське староство (рішенням з 23. ц. м.) припинило було діяльність усіх цих гнізд включно з Українським Повітовим Спортово-Руханковим Союзом. Тепер воєвідство вже розвязало всі 34 сокільські гнізда у Стрийщині.

Генерал Франко — князем Галісії.

Як подають з Лісбони, у Коруні зібрано 15.000 підписів жінок з Галісії, які звертаються до нац. уряду з проханням, дати ген. Франкові титул князя Галісії. Рівночасно Галісія жертвує ген. Франкові замок Торрес де Мейрас.

Ген. Франко походить з галісійського міста Ферроль.

Студентські справи.

ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТУДІЇ В ЛЮБЛИНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Католицький Університет у Люблині має 4 виділи: 1) теольогічний, 2) канонічного права, 3) права й суспільно-економічних наук (поділений на дві секції: правну й економічну) та 4) гуманістичних наук (групи: фільософія, клясична фільольогія, романістика, польоністика, історія, педагогіка й германістика).

Виділи: теольогічний та канонічного права призначені тільки для священиків, які покінчили духовну семинарію і бажають осягнути ступінь ліценціята й доктора.

Виділи: правно-економічний та гуманістичний дають ступінь маґістра й доктора тих наук і зрівняні у своїх правах з державними університетами.

Речинець записів на рік 1938/39 **від 3. до 5. жовтня.** Подання складати на окремих друках (почтою подань не можна пересилати). Долучити треба: 1) матуральне свідоцтво, 2) метрику, 3) свідоцтво моральности (якщо була перерва в студіях), 4) військове свідоцтво (по предложенні при вписі звертають), 5) свідоцтво відходу, якщо кандидат переноситься з іншої високої школи (не приймають тих, що не здали останнього іспиту у другому університеті), 6) три світлини (37×52 мм., без накриття голови біле тло), з виразним підписом на зворотній сторінці, 7) посвідку квестури, що патент виплатив 100 зол. оплати. Коли патента не приймуть, звертають 90 зол. Спис прийнятих оголошує деканат на таблиці.

Оплати на першому році: 30 зол. вписове, 200 зол. чесне і 35 зол. виділова оплата. Заложення можливі.

Лікарських оглядин, ані інших переслухань при принятті нема. Принимають також православних.

Точніші інформації подасть (долучити почтову марку на відповідь): Богдан Шафранський, Lublin, ul. Narutowicza 34 m 14

З природи і життя.

Цукрівниця стає щораз частіша.

Одною з найбільш виснажливих недуг є цукрівниця (цукриця, цукрова недуга, діябетес мелітус). Вона полягає на тім, що організм людини невсилі затримати у собі і спожиткувати того цукру, що його дістає в поживі з цукрових та мучних страв і незужитий викидає наверх у сечі. Природно, що через те людина щораз більше тратить на вазі, худне та виснажується, бо-ж цукор є одним з найпотрібніших складників людської поживи, і є потрібний головно для праці мязнів, що з нього черпають енергію до руху та праці. Крім того кожна клітина людського организму потребує цукру для правильної відживи.

Причиною цукрівниці є головно розладдя у праці гормонотворчих заліз, зокрема т. зв. підшлункової залози, органу, що як вказує назва лежить глибоко в черевній ямині, схована під шлунком. Цей орган величини і вигляду банана продукує гормон **інсуліну**, що всякає до крови і цею дорогою впливає на організм в той спосіб, що затримує цукор в організмі і дає змогу його енергію використати. Коли-ж через неправильне чи за мале витворювання згаданого гормону находиться за мало інсуліни в крові, чи її зовсім брак, тоді цукор не затримуваний інсуліною утікає з сечею назверх і організм тратить великі запаси енергії, стає хворим та безсилим.

Що на те статистика?

Ця недуга є невилічна; можна з нею жити навіть дуже довго і до 100 років, але треба ціле життя побирати впорскування інсуліни, що заступає бракуючу інсуліну організму і тримати строгу дієту, що впроваджує до організму лише так багато цукру, скільки організм може собі присвоїти, завдяки тій кількости інсуліни, яку дістає у впорсках.

З огляду на грізний характер тої недуги дослідники пильно слідкують за її появою. За німецькою статистикою число появи цукрівниці зросло значно в останніх десятках літ. Нпр. у Прусії у роках 1881—1885 на 500.000 людей випадало 15 випадків смерти у хворих на цукрівницю. Тепер та смертність зросла вдесятеро. Також в інших державах помітно зросло число недужих на цукрівницю. Деякі лікарі гадають, що таке збільшення появи цукрової недуги стоїть у звязку з надміром цукру в поживі, що обтяжує надмірно працю витворювання підшлункового гормону інсуліни і через те доводить до цукрівниці.

Цукор і цукрівниця.

Багато лікарів та інших людей цікавиться справою чи поява цукрівниці зростає в міру споживання цукру. Показалося, що ні, бо нпр. в Японії, країні, де може найбільше споживають мучно-цукрових страв, є лиш дуже незначне число хворих на цукрову недугу. Тому надмір вуглеводанів (цукру та муки, що теж є зложеним цукром) не впливає на появу цукрівниці. Зате дослідники виказали, що тут має вплив надмір товщів у поживі, що викликує розладдя у травленні. Тоді вся травлінна енергія кормового проводу (шлунка та кишок) звернена на присвоєння організмові товщу, — зате гірше організм побирає вуглеводани. Тому кількість товщу в денній поживі недужого на цукрівницю не повинна переходити 14 грамів денно, а цукрово мучних страв повинно бути неменше 606 гр. Як це потвердили досліди німецького лікаря Гольца на тваринах, а також клінічні обсервації, чим менше вуглеводанів організм дістає, тим гірше їх собі присвоює. Тому в їхній поживі треба обмежити товщі на користь вуглеводанів.

Найновіші наукові теорії кажуть, що саме цукор у хворих на цукрівницю є тим чинником, що побуджує до праці підшлункову залозу (витворювання гормону, що реґулює цукор в організмі людини — інсуліни), а коли цукрово-хворий споживає замало цукру, тоді витворювання інсуліни ще більше підупадає.

В кожному разі згадані теорії не вияснюють ще причини щораз частішої появи цукрової хвороби; ця причина ще і далі незнана.

Ст. Брик.

Психічна гігієна.

У всіх краях культурного світа знають про т. зв. психічну гігієну людини. Цей термін повстав в Америці, а його автором є Кліфорд Бірс. Він не був лікарем, але студіюючи людську душу на основі власного досвіду та відповідної літератури, він написав цікаву книжку під сензаційним наголовком „Душа, що віднайшла сама себе", що зацікавив широкі кола лікарів, суспільників та публики питанням таємниць психічного життя та лікування його недомагань. Він сам довгий час терпів від страху (фобії) перед тим, щоб у нього не появився лихий нервовий розстрій, на якого помер його брат, бо як відомо ця недуга має нахил появлятися родинно. Під впливом тої фобії він пробував навіть покінчити самогубством, але його вчас відратували. Пізніше він перебував кілька літ у ріжних закладах для душевно-хворих, а по цілковитім виздоровленні написав згадану книжку. Його метою було усунути хиби та надужиття в заведеннях для умово-хворих та вдосконалення лікування та опіки над тими найнещасливішими людьми.

„Товариство Психічної Гігієни".

За почином Бірса повстало Товариство Психічної Гігієни, а за ним спеціяльно клініка психіятрична в Балтімор в Америці. Тепер по роках згадане товариство є одним з найбогатших в Америці і розвиває свою акцію в ріжних напрямах. Воно займається опікою над психічно-хворими, упосліджениими, створює психіятричні клініки при великих, дало почин до окремого суду для малолітніх злочинців, дбає про вишкіл фахового опікунчого персоналу, має опіку над психопатами (люди з ненормальними інстинктами та нахилами, які стоять на межі між душевно нормальними і умово хворими, нпр. алькоголіки, сексуально перверзійні та ін.), ненормальними дітьми і т. п.

Крім того згаданий рух „психічної гігієни людини" займається такими питаннями як досліди над діличністю, боротьба з алькоголізмом, жебрацтвом, волокитством та проблемою евгеніки.

„Психічна гігієна" в Польщі.

За прикладом Америки також інші держави звернули увагу на рух „психічної гігієни". Подібні суспільно-урядові організації повстали і в европейських державах, передовсім у Франції, Бельгії і Англії, також у менших державах як Фінляндія, Туреччина. В Польщі подібних організацій нема, хоча багато інституцій займається подібними справами. Всеж і в Польщі істнують подібні організації як нпр. „Товариство опіки над умово-хворими" у більших містах держави. Також істнує в деяких околицях держави т. зв. родинна опіка над умово-хворими, де мешканці цілих сіл займаються утримуванням при своїх родинах умово-хворих. В цілій Польщі є тепер коло 30 більших і коло 30 менших психіятричних заведень, одначе це рішуче за мало для держави із 35 міл. населенням. Таксамо за мало ще лікарів-спеціялістів та фахового персоналу, щоб розточити відповідну опіку над душами, що того потребують.

Гроші та бактерії.

Чуємо часто багато пересторог про небезпеку переношування ріжних недуг через монети, грошеві банкноти та телефонічні слухальця. Дослідами над присутністю хворобoтворчих зараннів-бактерій на тих предметах занявся німецький дослідник Л. Лянге. Його досліди виказали, що на згаданих предметах можуть находитися бактерії, тому теоретично істнує можливість заразитися якоюсь недугою тою дорогою. Однак практично така небезпека мала, тому що тільки бактерії, що находяться на паперових банкнотах легко переносяться на тіло. Бактерії, що находяться на металю та дереві, можуть перенестися, коли даних предметів діткнути, лише в малій кількости.

Зрештою заразні недуг, що находяться на названих предметах, зчасом і поступнево гинуть від шкідливого для них бактеріовбивчого впливу металю; коли-ж дістануться на руку людини, звичайно гинуть від шкідливого діяння квасів, якими є надихана поверховна верства шкіри.

Тому як це виказали досліди німецького вченого, ця дорога переношення недуг грає в порівнянні з іншими тільки незначну, другорядну ролю у практиці. Спеціяльну осторожність в користуванні згаданими предметами слід заховати тільки в особливих випадках (нпр. при епідеміях).

Думки і факти.

Не лише час — то гроші, — здоровля, це також гроші; одначе грошей не можна назад перемінити у здоровля. **(Рескін).**

* * *

Недуга — це терпіння та біль; смерть звичайно ні.

* * *

День, в якім ти не засміявся, — втрачений. **(Шамфор).**

* * *

Деякі недуги треба лікувати не усвідомлюючи хворого про них, бо свідомість про недугу у багатьох вже стала причиною смерти. (Сенека, 2—65 р. по Христі).

* * *

Лікар є лише помічником природи. **(Гален** 131—200 р.).

* * *

Найбільш почесне звання, по службі Богові, є бути жерцем святої полумені життя і оборонцем того найціннішого дару Бога і таємних сил природи для людства, — себто лікарем. **(Гуфеланд).**

* * *

Хто хоче лікувати людей та помагати їм, мусить їх розуміти.

* * *

Дуже прикро лікареві та доглядачам, коли недужому не можна більше помогти. Їм залишається лиш одна потіха, а саме, що вони сповнили все, що по своєму найліпшому знанню та почуттю обовязку могли зробити. **(Більрот).**

* * *

Не знаємо ще досі, що це таке недуга, так само як не знаємо ще суті життя. В кожному разі недуга це така сама своєрідна форма життя, як здоровля. **(Штанденат).**

* * *

Не з алькоголем треба воювати, але з „оказіями до пиття" і нахилом до нього. **(Е. Ценкер).**

* * *

Ти кажеш, докторе, вино здоровлю шкодить; та бачу ось вино ти пєш не воду. **(Коховський).**

* * *

Один шведський летун, що працює на північних окраїнах Швеції, в останньому часі перевіз своїм літаком 500 хворих з підбігунових околиць до шпиталю.

* * *

Про поширення налогу морфінізму свідчить факт, що в 1929 р. продукція морфіни дала 58 тон, тоді як урядове запотребування не було більше ніж 29 тон. Одна тонна морфіни вистачає для кілька міліонів людей на одну давку по одній сотій грама.

* * *

У зелених ліскових горіхах найшли дуже багато вітаміни Ц. Її там є 7—30 гр. на 1 кг. горіхів себто 50 разів більше ніж у цитрині.

Сторінка без політики.

Біла королева пралісу.

Від довшого часу кружляли по Полудневій Африці поголоски про те, що у глибині африканського суходолу панує над цілим племенем кафрів якась біла королева. Кафри називають її „Моджаджі". А що цієї білої королеви не міг ніхто донедавна побачити, рішився вкінці один шукач золота Петер Лянгдаль вибратися на власну руку в розшуки таємничої королеви кафрів.

Даремні труди.

Ці розшуки не були такі легкі, якби воно здавалося. Кільканацять днів тривала подорож в околиці, в яких згідно з оповіданнями мала панувати „біла королева". Найбільшою перешкодою в тому, щоб щонебудь довідатися про білу жінку африканських пралісів були не трудноші дороги крізь непрохідні джунглі та густі праліси, лиш дивна й таємнича мовчаливість кафрів, коли розмова сходила на тему білої жінки.

Одного разу Лянгдаль зайшов до начальника кафрів та при тому заявив, що мандрує у розшуках за золотом.

— Тут нема золота — відповів не дуже привітно кафр. При тому поспішно він додав, що кільканацять днів дороги відти є багаті жили золота і що він готов подати шукачеві точні вказівки. Лянгдаль зрозумів, що кафр його обманює. Тому він намагався переконати начальника кафрів, що він справді зацікавлений тільки золотом та негайно вибереться в дальшу дорогу. При тому просив він лиш гостини заки вимандрує зі села.

Подали муринське пиво й мурин станув мовчки при подорожникові, вижидаючи мабуть тієї хвилини, коли той піде в дальшу дорогу. Колиж Лянгдаль вже справді вибирався в дальшу дорогу, запитав він оттак собі, чи кафр не знає чогонебудь про білу жінку. На те кафр не відповів ні словечка, лиш мовчки відвернувся і пішов у свою хатину.

Моджаджі купається.

Кілька місяців пізніше, коли Лянгдаль вертаючися знову попав у ті околиці, станув перед маревом небезпеки, що загине в пустині без води. Останнє начиння з водою вже опорожнилося і Лянгдаль та його слуга шукали за якиминебудь джерелом. Увочі пустилися вони в напрямі ріки, яка повинна десь була в тій околиці находитися. В одному менті на краю ліса замаячіли даки муринських хат. Десь недалеко мусіло бути теж джерело, або ріка.

Раптом Яків, прислужник шукача, натрапив на гурток жінок, які берегли якийсь одяг. Коли вони запримітили чужі постаті, почали проявляти велике занепокоєння та схвилювання і залякані збіглися в гурток. Коли Яків таки пустився у напрямі ріки, кинулися вони стримувати його силою.

— Ти не смієш підходити до ріки — крикнула одна з жінок. — Саме тепер купається Моджаджі.

Яків не відповів на те ні словечка, лиш оглянувся за своїм паном.

— В такім випадку заждемо — відповів Лянгдаль. Ця вістка його заскочила. Тоді жінки розпростерли велику шкіру леопарда й одна з них кинулася до ріки, мабуть, щоб повідомити про те королеву.

Королева приходить.

На нікого ще Лянгдаль так не ждав, як тепер. Голоси жінок стали дуже оживлені. У найближчій хвилині Моджаджі станула перед ним. Вона йшла з величчю справжньої уродженої королеви. Її вогке волосся виблискувало. Лице в неї було таке, як в інших європейок, що довгий час перебувають під гарячими проміннями підрівникового сонця. Гнучке тіло сповивала біла шкіра. Коли ця небуденна зява підійшла ближче, він почав її пильно приглядатися. Лице мало наскрізь європейські риси. Її темні очі дивилися ясно й мудро перед себе, уста були може дрібку за широкі, зате зуби рівні й білі. Вона могла мати 30 або 35 літ і при тому була типом жінки, на якім не слідно зовсім знаку часу. Заки вона промовила слово, сіла на шкірі леопарда й піддала свою особу дбайливим рукам муринок, які стали приглядатися чужинцеві. Вкінці дала знак рукою і її служанки відступили на кільканацять кроків узад. Вона хотіла імовірно з білим мужчиною сама говорити й тому він приступив до неї.

Спершу він заговорив до неї по англійськи, королева похитала з усмішкою головою. Тоді Лянгдаль заговорив до неї мовою туземців і вона давала на кожний запит ввічливу відповідь. Мандрівник немало при тому здивувався, як вона знаменито опанувала горляні та шелестівкові звуки муринської мови.

Не знала нічого про широкий світ.

Підчас цілої розмови виявляла королева велике зацікавлення й засипувала білого питаннями. Вона не знала нічого про широкий світ поза межами свого королівства й не мала найменшої охоти змінити свою долю. Лянгдаль хотів щось більше довідатися про цю таємничу жінку, але вона або не хотіла, або не вміла на його запити відповісти.

Над кафрами панувала вона при допомозі прибічної ради старших, одначе подорожник набрав при тім переконання, що справжньою й неподільною володаркою є таки вона сама. Про її походження ніхто нічого їй не оповідав. Ясну барву свого лиця приписувала вона примхам природи. До своїх послуг мала вона гурток служанок та приятельок одночасно. Її підчинені можуть її лиш при вийняткових нагодах побачити. Лянгдаль запитав, чи вона заміжня.

— Ні, я незаміжня — в тому менті білому мужчині здавалося, що її очі потемніли. — Одного дня вони знайдуть мені мужа з барвою мого лиця. Таке вони мені прирекли й я цим дуже тішуся й чекаю тієї пори зі справжньою радістю.

Відтак муринська королева встала, обвинулася щільніше своїм накривалом, кивнула на служанок та усміхаючися покинула гостя.

Підчас розмови Яків наповнив бокляги водою й тепер оба йшли у відповідній віддалі за Моджаджі. Колиж вони дійшли до хат, вона щезла раптом зі своїми служанками. Подорожника прийняв начальник. Цим разом шукач золота не потребував негайно відїдити й залишився на ніч. Колиж відїдив із столиці білої королеви чорного люду, забрав зі собою шкіру леопарда... на згадку.

ШКОЛА ФАКІРІВ

Індійські факіри рішили не вважати свою професію таємною наукою, лиш як частину звикого навчання своїх наслідників.

В Бомбаю заложили школу, в якій багато факірів учить молодь тієї таємничої професії. Заложити школу не було так легко. Одною з найбільших перешкод була справа, чи приймати до школи членів найнижчої касти паріїв.

Цю справу перерішила щойно інтервенція англійської влади, яка дала концесію на школу лиш під умовиною, що приймати будуть до неї всіх, без вийнятку.

Всеж таки управа школи не відноситься однаково до всіх учнів. Члени вищих каст платять доволі низьке вписове, іноді їх навіть звільняють від вписового. Зате члени нижчих каст мусять платити доволі високе вписове та підчас науки високі оплати.

Ясно, що такі засоби відстрашують від школи нижчі касти й таким чином управі вдалося осягнути те, що вона хотіла: у школі нема зовсім паріїв.

ШКОЛА ТУРИСТИКИ В ПАРИЖІ.

Багато парижан запалилося до високогірської туристики. Тому, що багато молодих парижан взагалі не знає як треба спинатися по горах та тому, що багато є таких, які взагалі не матимуть змоги поїхати кудись у гори, в Парижі заложили школу високогірської туристики в якій одні будуть учитися, як ходити по горах і скелях, інші зможуть „виладувати" свій темперамент. На „школу" винайняли окремий город до вправ, крім того винайняли кілька фабричних будинків та дахів високих камяниць, де по заведенні ріжних охоронних засобів аматори цього спорту зможуть відбувати небезпечні вправи.

ГОЛОС ТИХ, ЩО ГИНУЛИ Й УРЯТУВАЛИСЯ.

У стейті Іліноїс появився часопис, що його видають колишні пацієнти лічниць для умово хорих. Статті і твори містить у тому часописі тільки такі люди, що перейшли в лічницях лічування.

Часопис присвячений політичним, економічним та фільософічним питанням, крім цього займається теж літературою та поезією.

Оригінальний часопис має заголовок „Голос тих, що гинули й урятувалися".

Перше число розійшлося, навіть як на американські відносини, в доволі великому накладі.

ЛАЗНИЧКА ЗА 150.000 ДОЛЯРІВ

Американські багачі люблять вибагливість. Палати, що вони їх будують, мають вибагливий, іноді комфорт. Зокрема дбають американці про лазнички й уладжують їх незвичайно вибагливо.

У звязку з цим дотепний підприємець в Ню Йорку Брімет заложив фабрику вибагливих інсталяцій до лазничок. Найдорожчою інсталяцією, що її закладав Брімет, було уладження лазнички якогось мільйонера. Лазничка коштувала 150.000 долярів. Ванну зробили з ... дорогого мармуру. Всі металеві частини зроблені зі щирого золота.

—o—

ВОРУШНІ БІБЛІОТЕКИ В ТРАМВАЯХ.

Дирекція будапештенських трамваїв ... кільканацять трамвайних возів ... щоб примістити в них спеціяльні уладження, щоб ... найважніші та найпопулярніші ... Ті трамваї будуть їздити по ... спеціяльно до цього призначені ... випозичати бідному населенню Будапешту ... жки. В кожній будапештенській ... ворушна бібліотека буде ... тиждень. Позичати книжки будуть ... підставі особистих виказок.

Кожний, навіть найстарший може вчитися.

Професори колюмбійського університету (Злучені Держави) перевели низку дослідів, які дали їм змогу ствердити, в якім віці людина найкраще вчиться. Вони виявляють, що погляд, будьтоб найкраще вчаться діти, фальшивий. Пятилітня дитина в порівнанні з молодою 25-літньою людиною (на той вік припадає мабуть розквіт здібностей) учиться утроє повільніше. 10-літня дитина на половину повільніше. У 15 році життя межа доходить 75 проц. Значить лінія збільшення здібностей іде швидко вгору, зате куди повільніше спадає. 45-літній мужчина чи жінка вчиться так саміською скоро, як 15-літній хлопець чи дівчина. 55-літній учиться як 10-літня дитина. І здібности зовсім не кінчаться на 60 р. життя.

Правда, багато є таких причин, що впливають на розвиток здібностей. Людина, яка мусить боротися зі щоденними турботами і малими клопотами — вчиться повільніше. Чимало спинює теж науку й недостача цікавости. Хто не проявляє зацікавлення для тієї ділянки, в якій працює, той ніколи далеко не зайде. До цього ще треба додати нетерпячку. Нічого не можна навчитися за короткий час.

Англія погоджується, щоб Німеччина заняла в субогу частину Судетів.

Як довідується льондонський кореспондент ПАТ-а, Чемберлен передав Гітлерові через сера Вільсона ось які пропозиції:

1) В суботу 1. жовтня німецькі війська обсадять Еґерлянд, себто частину Судетів з містами Еґером, Ашом, Карльсбадом, Марієнбадом і Фалькенав.

2) Міжнародна комісія визначить новий чесько-німецький кордон. Та комісія, звелаб виконавчі постанови при передачі Судетів у німецькі руки, вона малаб виконати своє завдання якнайскорше.

Британський уряд готов загарантувати, що Чехословаччина вповні та льояльно виповнить усі зобовязання.

Крім того Чемберлен остеріг Гітлера перед наслідками занадто рішучих кроків проти Чехословаччини.

ВІЛЬСОН ВЕРНУВСЯ ДО ЛЬОНДОНУ.

Сер Вільсон був у Гітлера, дістав від нього відповідь на письмо Чемберлена та відлетів до Льондону в год. 13.45. В Гестені причалив він в год. 17.15 і негайно поїхав до Чемберлена. На запит, чи ще раз поїде до Гітлера, відповів „не знаю".

Становище Румунії до чехословацької справи.

Букарештенські політичні кола підкреслюють, що румунський уряд дальше зберігає резерву супроти чехословацької справи та вичікуюче становище. За винятком невеликого скріплення граничної сторожі Румунія не перевела ніякої військової підготови.

Вулиці Берліна заповнені військом.

У вівторок вечором зосереджено у центрі Берліна, зокрема на вулицях Унтер ден Лінден, Вільгельмштрасе і Фрідріхштрасе велику кількість війська ріжних родів зброї. Військові стійки реґулюють рух, військові кольони поволи посуваються у польовому виряді.

Чеське військо обстрілює німецьку територію

Минулої ночі чеські вояки обстрілювали зі скорострілу шлях коло німецької митної стації під Лібенав; скорострів уставили вони на німецькій території. Німецька гранична сторожа прогнала їх.

РЕКВІЗИЦІЇ У СУДЕТАХ.

Чеські війська вивозять зі Судетів усе, що тільки має якунебудь господарську вартість. Текстильні фабрики у Гравнав унерухомлені, бо з них вивезли всі запаси сирівців; з цеї самої причини унерухомлені всі промислові підприємства у Гальтштадті. Реквізиції переводять не лише у фабриках і великих підприємствах, але й у дрібних ремісничих варстатах. У багатьох випадках здемонтовано і відтранспортовано в глибину краю машини.

У прикордонних селах чеська влада перевела реквізицію коней і корів.

У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ЗАМКНУЛИ БАНКОВІ СЕЙФИ.

Праський уряд рішив замкнути банкові сейфи і піддати їх контролі. Доступ до сейфів дозволений лише у присутности урядових контрольних орґанів.

ЕВАКУАЦІЯ БРАТИСЛАВИ.

Від початку чесько-німецького конфлікту виїхало з Братислави 35.000 осіб.

Що відповів Гітлер Рузвельтові?

У Берліні оголосили відповідь Гітлера на новий заклик Рузвельта.

Гітлер доволі подрібно зясовує історію Европи від 1918. р., підкреслюючи, що тоді судетським німцям не признано Вільсонівського права самовизначення народів. Дальше Гітлер описує репресії проти судетських німців та стверджує, що зясовує собі можливі наслідки вибуху війни, але за неї не був би відповідальний він ані німецький нарід.

Винятковий стан в Анґлії.

ЛЬОНДОН ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ.

Офіційний часопис приніс вістку про мобілізацію летунів резерви.

У кількасот місцях Льондону уставлено протилетунські гармати. У всіх парках копають протилетунські рівки.

У фабриках літаків працюють на дві зміни, так, що продукція дійшла до 200 апаратів на тиждень.

„Як будемо мусіти воювати, то хіба у важнішій справі, ніж чехословацька"

— ЗАЯВИВ ЧЕМБЕРЛЕН ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Чемберлен виголосив у вівторок вечором промову через радіо. Анґлія перевела оборонну підготову — заявив він — та не значить це, що спір у далекій країні, мало відомій, мав бути причиною війни; тим більше, що цей спір засадничо вже розвязаний. Анґлії війна не грозить посередньо.

Анґлія не довіряє Чехословаччині, тому не гарантує йому, що Прага буде мусіти виконати всі обіцянки. Не можна допустити до того, щоби ціла британська імперія вмішалася в війну через Чехословаччину. Якщо будемо мусіти воювати, то за якусь важнішу справу.

НІМЕЦЬКІ ДОМАГАННЯ НЕ РІЖНЯТЬСЯ ВІД АНҐЛЬО-ФРАНЦУСЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ.

Праські урядові кола мають ще деяку надію на компроміс та на британське посередництво, дарма, що ґодесберські домагання Гітлера майже не ріжняться від анґльо-французьких пропозицій.

ВІДПОВІДЬ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОГО УРЯДУ У СПРАВІ ПЕРЕЛЕТУ ЛІТАКІВ НАД ПОЛЬСЬКОЮ ТЕРИТОРІЄЮ.

У відповідь на польські ноти з 26. ц. м. чеське посольство зложило 27. ц. м. вербальну ноту, в якій повідомляє, що чеський уряд негайно розгляне справу перелету чеських літаків над польською територією та дасть польському урядові виявнення.

У тій справі чеський військовий аташе відвідав шефа II. відділу польського головного штабу.

БЕНЕШ ХОТІВ УСТУПИТИ?

Як говорять у Празі, през. Бенеш хотів уступити зі становища голови держави і залишився лиш на особисте прохання прем'єра.

ЕВАКУАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ УРЯДІВ З ПРАГИ.

Деякі уряди евакуовано з Праги, інші приготовані до евакуації.

Повстали дві нові установи: найвищий уряд цензури, що цензурує пресу, фільми, пошту, телефон, телеграф, грамофонові кружки і т. п. та найвищий уряд господарки, для контролі цін. Цей останній м. ін. обмежив зужиття бензини. Більші таксівки унерухомлено.

Припаси газових масок вичерпані.

АНҐЛІЯ І ФРАНЦІЯ ПРИЗНАЮТЬ ПОЛЬСЬКІ ДОМАГАННЯ СУПРОТИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ?

Телеграфічна аґенція „Експрес" твердить, що польське міністерство закордонних справ довідалося, що Париж і Льондон признають рацію Польщі щодо домагань заользанського Шлеська.

ПОЛЬСЬКА ВІДПОВІДЬ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

У вівторок в год. 17.40 причалив у Празі польський літак, який привіз лист през. Мосьціцького до през. Бенеша та польську ноту, яка предкладає конкретний проект полагоди польських домагань до заользанського Шлеська.

ПЕРЕСТРІЛКА НА ЗАОЛЬЗАНСЬКОМУ ШЛЕСЬКУ.

За рікою Ользою щораз частіше чути відгуки боїв. Минулої ночі дійшла до Тешина гальба крісів і скорострілів та вибухи гранат.

У кількох місцях гурти поляків намагались перейти кордон, але чеська жандармерія атакувала їх. Числа ранених і вбитих не вдалось устійнити.

Нова телеґрама през. Рузвельта до канц. Гітлера.

ЧИ ДІЙДЕ ДО НЕГАЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ДЕРЖАВ?

През. Рузвельт по двогодинній нараді з державним секретарем закордоних справ, з яким обговорив основно міжнародне положення у звязку з чехословацьким конфліктом, вислав в год. 3-ій вночі в середу 28. п. м. нову телеґраму до канц. Гітлера, що є відповідю на телеграму канцлера. Гітлер покликувався у своїй телеграмі на право самоозначення народів, що її відмовили у Версаю в 1918 р. переможні держави судетським німцям і ствердив, що мир залежить від Праги.

През. Рузвельт стверджує, що „справа, якою тепер займаємося, не є справою таких чи інших помилок і несправедливостей минувшини, але це проблема, від розвязки якої у великій мірі залежить будучина. Світ домагається від нас, провідників народів, щоб ми не домагалися від народів жертв з їх життя. Насильство не може принести ніколи тривкої розвязки. Велика світова війна не принесла нам миру. Це важна лекція, зі зрозуміння якої випливають, на мою думку, якщо йде про теперішнє положення, два висновки:

1) Всі ріжниці і конфлікти між Німеччиною і Чехословаччиною можна і повинні бути поладнані в засаді мирно;

2) Військові приготування, що малиб довести до воєнного конфлікту і катастрофи, непотрібні і зовсім неоправдані.

Моє переконання щодо тих двох точок спираю на інформаціях, що між Німеччиною і Чехословаччиною є засаднично згода щодо суттєвих справ і йде лише про спосіб їх виконання. Якби виявилось, що необхідне, щоб продовжувати переговори на конференції між обома державами, пропоную негайне скликання конференції держав, безпосередньо зацікавлених чехословацькою проблемою. Якщо цього собі бажаєте, можна таку конференцію скликати в якійсь невтральній місцевости Европи і можливо, що така конференція знайшлаб мирову розвязку цілої проблеми згідно з духом справедливости. Якщо згодитеся на це — я переконаний, що міліони людей будуть хвалити вас за це становище. Своє переконання спираю на досвідах є історії і чаю, що духи мужчин

жінок і дітей, що мусіли6 розстатися з життям підчас війни, будуть вам вдячні за заслуги для справи мира. Уряд Злучених Держав не має ніяких зобовязань в Европі, не має наміру встрявати в якінебудь переговори. Одначе вважаємо своїм обовязком не відхилятися від відповідальности за політику доброго сусідства народів".

Нові мирові пропозиції Франції.

ФРАНЦУСЬКИЙ АМБАСАДОР У ГІТЛЕРА.

Авас повідомляє з Берліна, що амбасадора Франції Понсета приняв канц. Гітлер на одногодинній авдієнції в середу 28. ц. м. в год. 11.15 передполуднем. Амб. Понсе предложив канц. Гітлерові нові пропозиції французького уряду у справі мирного поладнання німецько-чехословацького конфлікту.

ДОВША НАРАДА В РИМІ.

В середу 28. ц. м. мін. гр. Чіяно приняв британського амбасадора льорда Перта, з яким відбув довшу нараду.

Німецька преса про Закарпатську Україну.

В берлінськім „Фелькішер Беобахтер" з 24. ц. м. появилася стаття про майбутню долю Чехословаччини, в якій згадано про Закарпатську Україну. Чехи — пише згаданий часопис — всупереч святочним обіцянкам у безконечне зволікають з автономією для Закарпаття і ця справа є одним з кільцят у ланцюгу зломаних приречень.

„Франкфуртер Цайтунг" з 25. ц. м. приносить низку вісток про положення на Закарпатті у звязку з домаганням „Української Національної Оборони" дотично національного самовизначення та з репресіями чеської влади, які з цього приводу є на черзі дня на области цілого українського Закарпаття.

—o—

Українська делеґація у прем. Складковського.

ПАТ повідомляє:

У вівторок 27. ц. м. прем. Славой-Складковський приняв представників УНДО: голову Василя Мудрого, інж. Юліяна Павликовського та адв. д-ра Михайла Волошина. Представники УНДО зясували теперішнє положення українського народу у звязку з міжнароднім положенням і предложили домагання у справі політики супроти українського народу. На цій нараді порушено теж актуальні справи у звязку з виборами до законодатних палат.

—o—

НОВИНКИ.

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю 30. вересня ц. р. в год. 7. ввечір у власній домівці. На сходинах виголосить д-р Осип Філяс виклад п. н. „Лікарська опіка над дошкільною та шкільною молоддю". 2047

— **Дичина і дике птацтво.** Приладження серни і куропатв покаже п. Наталка у Клюбі „Нової Хати" в четвер, дня 29. ц. м. Початок год. 6. Адреса: Львів, Ринок ч. 36. 2054

— **В Т-ві „Молода Громада"** відбудеться в четвер 29. ц. м. в год. 7-ій веч. реферат ред. Е. Яворівського про Полісся. Вступ для членів і введених ними гостей.

— **Позір! Співаки!** В четвер 29. вересня ц. р. відбудеться в Малій Салі ім. М. Лисенка при вул. Шашкевича 2 перша проба Спів. Т-ва „Сурма", на яку взиває всіх Вп. Членів і запрошує кандидатів на членів — Виділ Т-ва. Початок проби 19.30.

— **Святкування ювилею 950-ліття хрещення Руси-України у Львові.** В неділю 2. жовтня ц. р. в церкві Преображення св. Спаса у Львові відбудуться святочні торжества з приводу ювилею хрещення Руси-України, на що зложаться: В год. 10 рано посвячення новосправлених ікон — св. княгині Ольги і св. рівноап. князя Володимира (роботи артистів Іванюха і Коверка), архиерейська Служба Божа з численною асистою духовенства та загалом з усім величавим обрядом і ювилейна проповідь. На це свято прийдуть до церкви Преображення св. Спаса процесії з сусідніх парохій та організації наших робітників і ремісників зі своїми прапорами. Цим святом започатковується друга частина ювилейних торжеств на терені Львова, тому українське громадянство міста Львова, головнож інтеліґенція, повинно взяти у цім церковно-національнім святкуванні якнайчисленнішу участь. Величавий Преображенський храм такий просторий, що легко помістить і кілька тисяч вірних.

— **Ревелерси „Евгена" з концертами по краю!** Як довідуємося, ревелерси Евгена виїздять в концертове турне по містах Галичини. Перший концерт відбудеться вже цієї неділі 2. жовтня ц. р. в Ходорові, звідки концертова тура веде на Стрий, Дрогобич, Самбір, Перемишль, Яворів. Опісля ревелерси завитають до інших міст. Найновіший репертуар, в якому не забракне ні модерних танґ, ні фокстротів, обіймає теж багато стрілецьких і народніх пісень та співомовок С. Руданського. Особовий склад хору дає запоруку найкращого виконання пісень. Сподіємося, що наша публика радо повитає ревелерсів у своїх концертових салях.

— **Ревізії й арештування.** В неділю 18. ц. м. поліція перевела ревізію в Андрія Мельника, абс. гімн. у Годвишні пов. Городок. Опісля арештувала його і відвезла до арештів у Самборі. Того самого дня поліція арештувала в Добрянах пов. Городок Антона Гасюка і відвезла його до арешту в Городку.

— **Нова аптикарська такса** обовязує вже від 10. ц. м., на основі якої обнижено ціни багатьох ліків. У звязку з тим Аптикарська Палата Сх. Галичини у Львові оголосила комунікат, що аптики не будуть признавати індивідуальних знижок у цінах ліків. Одночасно збори Аптикарської Палати рішили, що всі львівські аптики починатимуть від 1. жовтня ц. р. нічні дижури в суботу, а не в неділю, як це було дотепер. Аптики, що не матимуть дижурів, будуть замкнені від год. 9-ої вечором у суботу до год. 8-ої рано в понеділок. Замкнені аптики виставлятимуть орієнтаційні таблиці з означенням аптик, що мають дижур у неділю і в ночі. Одночасно Аптикарська Палата повідомляє, що всі дижурні аптики будуть стягати оплату у висоті 1 зол. за кожну нічну експедицію, себто від хвилини замкнення аптики аж до хвилини її отворення без огляду на те, з кількох ліків складається експедиція. Тому населення повинно поладнувати закупи ліків в аптиках до год. 9-ої вечором.

— **Сензаційний квестіонар** розіслала адвокатська рада у Львові з такими рубриками: Віроісповідання та обряд згідно з метрикою уродження; на випадок зміни — дату зміни і правну основу зміни віроісповідання та обряд по зміні; імя і прізвище згідно з метрикою уродження; на випадок зміни — змінене імя та прізвище. Крім того квестіонар обіймає інші питання у звязку зі ст. 92-ою закону про устрій адвокатури.

— **Будова нового костела у Львові.** В неділю 2. X. польський архиепископ Твардовський посвятить вугольний камінь під будову костела Вінкентія а Павльо на перехресті вул. Дверницького і Снопківської. До комітету будови нового костела входить крім архиеп. Твардовського львівський воєвода Білик і президент м. Львова д-р Островський. Слід згадати, що в неділю 25. ц. м. посвячено новий костел у Чижевичах пов. Мостиська.

— **Чому припинено трамвасвий рух при вул. Листопада?** Дня 22. ц. м. міська управа почала земельні роботи при перебудові вул. Листопада від вул. Шимоновичів аж до вул. Ґродзіцької. Одночасно з перебудовою вулиці збудують другий трамваєвий шлях так, що трамваєвий рух на цьому шляху буде присп[illegible]. Перебудова вулиці протягнеться аж до 15 листопада ц. р. і до того часу трамваєвий рух буде при вул. Листопада припинений. Покищо мешканці вул. Листопада можуть користати з міських автобусів.

— **Арештування винуватця самоходової катастрофи.** Минулої суботи вечором самохід в[illegible] на хідник при вул. Кльоновича і вбив 4-літню дівчинку. Слідство виявило, що цю катастрофу спричинив товариш шофера Яків Пордес, який кермував у критичнім часі самоходом. Арештований Пордес має 21 років та є механіком, але не має права кермувати самоходом.

— **Львівська хроніка.** В городничій школі при вул. Замарстинівській пожежа знищила магазин. Шкода сягає 1.000 зол. Пожежу вгасила пожежна сторожа. — При вул. св. Софії авто [illegible] на Ірину Фогельсінґерівну, яка потовклася. При пл. Смольки помер нагло 52-літній Ян Гу[illegible].

— **Богатий власник домів непоправним злодієм.** У Рембертові поліція арештувала 35-[illegible]ього Чеслава Круляка, за яким розіслано стежні листи. Круляк обкрадав у підварш[illegible]ських місцевостях: фабрики, шлюсарські варстати і т. п., з яких забирав частини машин. Крадені предмети маґазинував у пивниці недалеко свого помешкання, переробляв їх і продавав з черги тим самим варстатам, з яких їх крав. Круляк має кілька віль і великий механічний варстат у Варшаві.

— **Самоходовий випадок** трапився кардиналові Пачеллі в суботу 24. ц. м. підчас повороту з авдієнції у св. Отця в Кастельґандольфо. [illegible]ло на дорогу вибіг хлопчина. Самохід з кард. Пачеллім гостро скрутив на бік шт[illegible] лише болотником малого хлопчину. Кард. Пачеллі легко ранений в чоло. Ним заопікувався прибічний лікар св. Отця д-р Мілані. Пораненого хлопчину кард. Пачеллі наказав примістити у шпиталі. В понеділок 26. ц. м. кард. Пачеллі покинув Ватикан і виїхав на відпочинок до Ропшах над Кастонейське озеро.

— **Справлення помилок.** У вчорашньому числі „Діла" у фейлетоні „Крилос перед обличчям [illegible]" трапилися такі прикрі похибки [illegible]. Замість „перейшов попри нас могутній [illegible] філь подвійних і потрійних валів з [illegible] **численними гарматами"**, має бути: „з [illegible] і плясд'армами", замість „на сцену переднього [illegible] далекого пляну" має бути „переднього і [illegible] кого пляну", замість „по стрімкій долині" [illegible] бути „по стрімкій дошці", замість [illegible] „Орлік" має бути „гребля Орліх"; замість [illegible] говорити голосно — шепчуть" має бути „[illegible] ворять голосно — шепчуть", замість „[illegible] ми поваги і пієтизму" має „оковами [illegible] і пієтизму".

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ

Загальні збори кружка „Р. Ш." [illegible] неділі в салі „Народної Торговлі". Кружок „Р. Ш." [illegible] М. Шашкевича управляє трьома школами [illegible] Станиславові, а саме: гімназією, [illegible]. Цьогорічні збори [illegible] [illegible] відкрив голова д-р І. Волянський [illegible] делегата головної Управи проф. Гупала [illegible] збори скликані згідно зі статутом. [illegible] [illegible] рік, що його читав секретар кружка [illegible] коло 45 хвилин. Короткий звіт [illegible] ський. Опісля проф. [illegible] звіт касовий. З нього довідалися [illegible] кружка оплати [illegible] зол. в [illegible]

...ельдо за новий діловий рік 44.81 зол. У звіті підкреслив проф. Голембйовський добрі наслідки централізації діловодства у кружку, як теж недомагання в книговодстві в народній школі. Оці недомагання викликали жваву дискусію, що нічого позитивного не дала. Довги „Р. Ш." сягають коло 53.000 зол. По звіті скарбника склали звіти управителі шкіл. Дир. Глушко подав до відома, що гімназія змінила тип, а саме на купецьку. Це зміна виявилась дуже доцільною і всі дані промовлять за тим, що гімназія в короткому часі гарно розвинеться. Потрібні лише фонди на відповідне знаряддя робітень, кабінетів і тому дир. Глушко звернувся з горячим закликом до громадянства за підтримкою. Дир. Гела зазначив, що у всенародній школі мале фреквенція дівчат так, що треба сподіватись, що за кілька час школа буде цілком хлопячою. На 353 учнів цього року є лише 74 дівчат. Дир. Савицький підкреслив гарний розвиток фахово-доповнюючої школи. Поважний зріст фреквенції вказує на те, що місто щораз більше дістає українських ремісників та купців, свідомих свого завдання. У всіх трьох школах належну увагу звертається на національно-громадянське виховання. Бракує лише недостача зрозуміння фізичного виховання, за яке в школах не звертають майже ніякої уваги. По звітах управителів шкіл здавав звіт дир. К. Віслоцький від Контр. Комісії, що майже в цілости був присвячений деяким недомаганням у книговодстві в народній школі. По цих звітах відбулася дискусія доволі бурхлива. Доходило до того, що деякі промовці нападали навіть на делегата Головної Управи, що вражало дуже прикро і болюче. Розуміємо, що можна мати оправдані навіть претенсії до найвищої магістратури, але пошанування авторитету каже нам зберігати завжди парляментарні звичаї, якщо не хочемо, щоб нас зачислили до отаманчиків. Дискусії на тему, як поєднати дітей, якими способами переконати загал громадянства, щоб воно посилало своїх дітей до шкіл „Р. Ш.", як посилити жертвенність громадянства, — про це ніхто не дискутував. Тому кількагодинна дискусія над недомаганнями в книговодстві одної школи занятим лише ціль дискусії. Присутні не довідалися нічого ні громадянство, або бодай принині готові на більші жертви, чи вони готові піддержати змагання старшини кружка. Замість гідної, поважної дискусії, були ми свідками вічевих промов з гучними оплесками, що ніби не свідчило, що це загальні збори одної з найповажніших, одної з найдорожчих українцям установ. Втягнуто в дискусії справи, про які мовчалось кільки років. У такій то атмосфері помішано справи, що з „Р. Ш." нічого спільного не мали. З безлічі дискутантів слід підкреслити поважні й ділові голоси інж. Семенчука, проф. Самоверського, м-ра Кушніра, д-ра Пеленського, проф. Греголивського, проф. Данила та д-ра Волинського, що хотіли спрямувати дискусію на правильні шляхи, але їм це не вдалося. По дискусії прийняли уступаючій старшині абсолюторію та вибрано нову в складі: голова — дир. Віслоцький; члени: д-р ..., проф. Бойцун, проф. Голембйовський, проф. д-р ..., д-р Хмілевський та п. Рублевич. Як заступники: м-р О. Крушельницький, м-р Світлий та п. Отарух. До контр. комісії ввійшли: інж. Семенчук, дир. Мартинець, проф. Гамерський; заст.: дир. Мазурок та дир. Слюсарчук. Вкінці рішено на внесок інж. Семенчука висказати д-рові Волинському подяку і признання за дотеперішню працю у кружку. Признання того д-р Волинський не чув, бо ще перед вибором нової старшини вийшов розжалоблений зі салі, бо під його адресою впало багато докорів, на які він ніяк не заслужив. Збори закінчились ухваленням деяких побажань до нової старшини. Вони тревали від год. 15. до 21.45, себто майже сім годин. Можна було цей час краще використати.

Б. Л.

Спорт.

ВЕСЕЛІ ЗМАГАННЯ.

Службовики наших молодших і старших інституцій не хочуть костеніти. Тому й видумують вони різні розваги, які не дозволили б їм старітися. Виявом того були, між іншим, мечеві змагання між Центросоюзом та Пром-банком, що відбулися на площі Сокола-Батька у вівторок 27. п. м. Хоч змагань ніде не оголошували всеж таки на площі зійшовся поважний гурт не тільки службовиків (які зявилися гремінально), але теж їх знайомих та численних симпатиків обох інституцій. Всі глядачі жаліли, що на грищі не було ніодного члена дирекцій, що безсумніву було би ще збільшило атракційність змагань.

Самі змагання були трохи „на весело": грачі може забагато губили мяч, може за часто лежали на землі, не все футбольна техніка йшла в парі з економічно-банковим чи торговельним знанням. Всеж таки обі дружини виявили багато амбіції та жертвенности, „не шанували" своїх костей і мязів і не боялися, що на другий день важко буде в бюрі повтувати, а то й навіть сидіти. Цим разом, на зеленій мураві, Пром-банк признав вищість Центросоюзу, в якім вбилися на перший план Магоцький і Гошовський — оба грачі України, які теж і стріляли більшу скількість воріт. Остаточне відношення 11:2.

Отак закінчилися змагання й веселе святочне пополудне — одно з останніх сонячних гарної осени. Тепер грачі дещо нарікають, що у бюрі не конче весело сидіти, одначе обі сторони постановили далі завзято тренувати: Пром-банк живе бажанням відплати, „Ц-с" за всяку ціну хоче вдержати свою вищість.

УКРАЇНСЬКІ СИТКІВКАРІ ВИЙШЛИ НА ТІК.

По довгій, бо майже дволітній перерві Львівський Клюб Ситківкарів уладив 26. і 27. п. м. змагання за першенство клюбу. Не зважаючи на таку довгу перерву, мусимо ствердити, що наші ситківкарі зробили поступ та їх опанування техніки й поодинокі заграння стоять на високому рівні.

Вже в першому дні змагань були ми свідками гарної та живої гри: в поодинокій грі мужчин: Ярослав Рожанковський — Степан Рожанковський 6:0, 6:4, відтак мішаній стрічі Струмінська-Сасик — Ліщинська-Кулечко І. 2:6, 4:6. На цій грі покінчився перший день змагань. На другий день у поодинокій грі мужчин Сасик — Кулечко І. було багато емоціональних моментів. Перший сет 6:4 для Сасика, у другому сеті при стані 5:3 і 4 метчболевих мячах для Сасика приходить несподіванка. Кулечко грає правильно та обережно, двоїться на тоці, „ловить" просто неможливі до відбиття мячі і вирівнює на 5:5 та виграє сет 7:5. Третій сет ще більше цікавий. Оба грачі перешцитовуються в гарних та сталевих заграннях. Вкінці перемагає рутина і Сасик виграє сета 8:6. Із черги друга цікава гра: Струмінська — Ліщинська. Обі відомі змагунки-першунки. Обі завзято боронять першенства. Змагунки сильно схвильовані. Їх перші удари нервові — „пробують себе" — як оказав хтось із публики. Згодом обі починають грати гостро та обережно, стартують до кожного мяча, кожне заграння чисте й обдумане. Обі використовують вміло свої помилки. Струмінська слабу гру Ліщинської при сітці та волей в глибини корту. Ліщинська невикінчений бекгенд Струмінської. По завзятій грі виграла Струмінська 10:8. Другий сет виграє легко 6:2 і здобуває таким чином мистецтво Клюбу. Пополудні численно зібрана публика оглядала найкращу гру цих змагань, стрічу: Рожанковський Ярослав — Кулечко ІІ. По першім сеті 6:2 для Кулечка, Рожанковський розгрується, кожний удар чистий, певний і добре обдуманий, одначе добре диспонований Кулечко [illegible] веде 5:0. Рожанковський грає щораз краще і виграє 6 гемів та сет 6:3. Третій, не менше цікавий сет кінчиться перемогою Рожанковського 6:3.

У подвійній грі мужчин добре зіграні брати Кулечки перемогли у двох сетах пару Рожанковський Ярослав-Сасик 6:3, 8:6. З уваги на сумерк змагання перервано. Для публики показову стрічу розіграли Степан Рожанковський і Кулечко І.

Фінал змагань у поодинокій грі мужчин, добою мужчин і гра сеньорів відбудеться в неділю 2. жовтня ц. р. Організація змагань добра і справна.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

Сенсаційні змагання обох цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 2. жовтня на грищі Чорних у рамках спільної імпрези. Всі карти вільного вступу особисті та редакційні неважні.

Початок цих змагань у год. 3. пополудні.

СЯН — ЛЕХІЯ.

В неділю гратиме Сян у Львові з Лехією змагання за мистецтво Окружної Ліги. Точніші подробиці про ці змагання подамо в одному з чергових чисел.

СТЕП — ПАСТ.

Змагання за мистецтво Б-класи відбудуться в неділю 2. жовтня ц. р. на грищі 40. п. п. (Погулянка) в год. 2.30 попол.

ЗОРЯ — ГОЛЬ.

Змагання за мистецтво Б-класи відбудуться в неділю 2. жовтня ц. р. на грищі Світезі. Годину подамо в черговому числі.

Шахи.

ШАХОВІ МИСТЕЦТВА ЛЬВОВА.

Львівський Окружний Шаховий Союз повідомляє, що 16. жовтня ц. р. починається осіння рунда міжклюбових змагань за мандрівну чашу та дружинове мистецтво Львова.

Вписи нових дружин приймає та подає інформації секретаріят Союзу при вул. 3-го Мая 16 у д-ра Романа (вівтірки, четверги й суботи) від год. 17—18, тел. 218 50, або І. Ящук, Браєрівська 16 в год. 10. рано.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 29. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній дзвінок, 7.5 Розр. музика, 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Веселе добридень, пл., анекдоти, комунікати, 11.00 Для шкіл: „Як це давно бувало" муз. порадник для всеношних шкіл, форт., сопран, 11.25 Камер. мініятури з пл., 12.00 Полуднева авдиція, 14.00 Легкі пісеньки з пл., 14.15 Скрипковий рецитал Генр. Озерода у супр. форт., 14.55 Гимни різних народів, пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Пішов Марко на ярмарок" авд. для молодших дітей з пісеньками, 15.30 „Черний Матвій" фрагм. повісти Вал. Лошинського, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Чайковський, з пл., 16.15 У шлюсарській робітні, авд. для шкільної молоді, 16.35 Крайслер грає, пл., 16.45 Шахи до проступу, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Камер. музика з пл., 17.40 „Комедія помилок" Г. Сенкевича, 17.55 Гальо, довір! 18.00 Огляд видань, 18.10 Пісні у вик. Ніг. Мишковського в супр.

форт., 18.30 Театр Уяви: „На срібному весіллі“, 19.00 Форт. речітал, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Щасливої дороги“ розр. концерт у вик. орх., сопран, тенор; у перерві „Поради для подорожних із возами“ скеч, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Актуальність, 21.10 „Із різних країн“ муз. авд., оркестра мандолінистів, муж. вок. квартет, 21.50, 22.00 Спортові вістки, 22.05 „У ритмі танку“, музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.15 до 23.55 Легка і танц. музика з пл. (надає Варшава II.).

Пятниця, 30. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика у вик. сальонної орх., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Добридень найменшим: оповідання М. Конопніцької та пляти вибрані дітьми, 11.00 Для шкіл: „Пан Заглоба як лірник“ фрагм. із „Вогнем і мечем“ Г. Сенкевича, 11.30 Форт. твори Брамса, пл., 12.03 Полуднева авд., 13.00 Легка музика з пл.; у перерві в год. 14.30 Спортова гутірка, 15.10 біржеві та товарова біржа, 15.15 „Кришталевий приятель“, оповідання для дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. концерт у вик. орх., 16.45 „Трускавець“ фейлетон, вик. Марія Домбровська, 17.00 Бігучі вістки з міста та провінції, 17.10 Концерт солістів: форт., сопр., 17.55 Спортові вістки, 18.00 Кільно струї вужиних мов хвиля, 18.10 Концерт солістів: спів, альтівка, форт., 18.45 Літературні новинки, 19.00 Форт. твори Луції Дреге-Шілевої у вик. композиторки, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Гротески та страхи“ розр. концерт у вик. орх., спів і інстр. квартет, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Програмова ревюра, 21.10 „Калейдоскоп“ розр. концерт у вик. сальон. орх., сопран, ревелерси, форт., муз. конферансієрка, 21.50 Спортові вістки, 22.00 Симфонічний концерт у вик. орх., 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка й танкова музика з плит (надає Варшава II.).

Субота, 1. жовтня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Концерт сальон. орх., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Кінчаємо тиждень, погідна авд., 11.00 Для шкіл: Співаємо пісеньки, 11.25 Чайковський: Серенада концерт д-дур оп. 35, пл., 12.00 Полуднева авдиція, 13.00 Концерт бенефіс, 14.55 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Уродини інфантки“ за осн. Оск. Уайльда, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Орх. концерт, 16.45 „Паганіні“ фейлетон, 17.00 Бігучі вістки з міста та провінції, 17.10 З оперової музики, орх. концерт, 17.45 Спортові відгомони, 17.55 Гальо, спорт! 18.00 Тренуйм. з марш. місцевості: Тиждень пропаганди будови вохольних шкіл, 18.45 У 75-ті роковини смерти Вол. Кашевського, 19.00 Пісні у вик. А. Вітовської-Камінської в супр. форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Жиги. Носковський: „Поворот“ сюїта, спів, музика, 20.00 Казка з муз. Авдиція про Ад. Асника, 2.45 Вечірній денник, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.10 Танкова музика у вик. орх., 21.50 Спортові вістки, 22.00 Година несподіванок, конферансьє вед. П. Р., 23.00 Останні вістки, 23.05—23.55 Танкова музика з пл. (надає Варшава II.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 29. вересня 1938.

БЕРЛІН 16.40 Німецькі пісні, 17.10 Новелі, 17.30, 18.00 Розр. музика, 19.45 Вечгомін, 20.10, 21.00 Весела муз. мандрівка, БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, 21.30 Арії та пісні, БУДАПЕШТ 12.00 Легка музика, 17.30 Циг. музика, 18.30 Спів, 19.20, 20.00 Військ. орх., 22.00 Концерт смичк. кварт., ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 10.20, 12.00, 16.00 Розр. музика, КЕНІГСБЕРГ 19.00, 20.00, 21.00 „Кавалір Срібної Рожі“ оп. Р. Штравса, КОШИЦІ 7.35, 14.10, 18.15, 18.45 Вістки, 18.25 Декламації, 18.30 „З вигорода співать“ жовиця, ЛІЛЬ 20.00, 21.00, 22.00 „Чар вальса“ оп. О. Штравса, МІЛЯНО 17.15, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, опісля танц. музика, ПРАГА 17.40 Смичк. квартет, 18.20 Сальон. муз., 21.10 Чеські нар. мельодії, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.00 Пісні, 19.30 Для молоді, 20.30, 21.00, 22.00, 23.00 Опера, РИМ 17.15 Серанка, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Фаворита“ оп. Доніцетія.

Пятниця, 30. вересня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Довкола світа, розр. концерт, 19.45 Вечірній гомін, 21.00 „Гарна пригода“ комедія Де Кевеста, БІЛГОРОД 18.30 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Орх. концерт, 15.30, 22.55 Циг. муз., 17.30 Сольо на флеті, 18.00 Форт. дуети, 20.00, 21.00 Ок. мельодії, ВІДЕНЬ 15.30 Співає Бен. Джілі, 16.00, 17.10 Концерт із Грацу, 17.00 Пісні, 18.00 Пісні та музика, 18.50, 19.00 Пісні й танки женців, 20.10 Веселий муз. вечір, 22.30 Легка і танкова музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10, 21.00 „Севільський цирульник“ оп. Россіні, 22.30 Квартет оп. 33, ч. 3. Гайдна, 23.00, 24.00 Твори Бетовена, Шпора та Регера у вик. орх. і сол., КОШИЦІ 7.35, 14.10, 18.45 Вістки, 18.00 Фейлетон вуйка з Марамороша, 18.10 Орх. концерт, МІЛЯНО 17.15 Концерт на арфі, 21.00 Концерт хору, 21.50, 22.00 Розр. концерт, ПРАГА 16.10 Вок.-інстр. концерт, 16.45 Пісні, 18.20 Орх. концерт, 21.25 Тріо Двожака, РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 (у перерві комунікати), 22.00 Театр Уяви: „Паніка“ драма Сіті та Малярда, РИМ 17.15 Танц. музика, 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 Комедія, 21.50 Форт., ШТУТГАРТ 20.15, 21.00 „Паяци“ оп. Леонкавалля, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30, 21.00, 22.00 „Чорний Перо“ оп. Гайоса.

Субота, 1. жовтня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00, 22.30, 23.00 Розр. музика, 19.00 Марші у вик. військ. орх., 20.10 Мадярські мельодії, БІЛГОРОД 20.00, 21.00 Веселий вечір, 22.30 Спів, БУДАПЕШТ 12.05, 21.45, 22.00 Орх. концерт, 17.30, 18.00 Джез, 19.00 Вокальний концерт, ВІДЕНЬ 10.30, 18.15 Розр. музика, 12.00 Концерт симф. орх., 15.30 Осінні пісні, 18.40, 19.00, Стирійська авд., 20.10 Стирійські та каринтські нар. мельодії, 20.30, 21.00 „Віденські оповідання“ попурі, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10, 21.00 „Дібарі“ оп. Міллекера, КОШИЦІ 7.35, 14.00, 18.05, 18.45 Вістки, 18.00 Спортові актуалії, 18.15 „Вокальний концерт, 18.35 „Рукуємо“ відчит, МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.30, 20.20 Розр. муз., 21.00, 22.00, 23.00 „Фаворита“ оп. Доніцетія, ПРАГА 19.20 Концерт військ. орх., 20.15, 21.00 „Іри збірші земелю“ велика розр. програма, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Концерт симф. музики, РИМ 17.15 Концерт форт. дуету, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Ісола Фоле“ оп. Дельмара.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, дня 29. вересня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·75 зол
1 кг. масла бочкове вкл. з опак.	2·60 зол
молоко	14—15 сот.
1 кг. яєць	1·30—1·35 зол

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

Подяка.

Після невіджалуваної смерти найдорожчого нашого мужа і батька о. кан. ЮЛІЯНА ДУЦЬКА, пароха Летні, модиницького деканату, вважаємо своїм обовязком зложити щиру подяку тим всім, що в часі недуги Покійного відвідували Його, злагіднюючи Його важкі терпіння і тим, що віддали Йому останню прислугу. Зокрема дякуємо Всечеснішим Духовенству модиницького деканату та околиць, що взяло численну участь у Богослуженнях та похоронах. За те теж дякуємо Високопреподобним Отцям Духовним латинського обряду та за їх відвідини для Покійного у прекрасній промові. Дякуємо шановним промовцям, що від Духовенства та громадянських установ широко і до слів зворушливими словами прощали Покійного. Дирекції, Учительському Зборові та дітворі місцевої школи за щире привязання для свого катихита. Дякуємо хористам за їх труд, усім парохіянам та громадянам усього повіту, що так численно та у подякуючому ладі зі сльозами в очах відпровадили Покійного на Його останню дорогу. Вкінці дякуємо всім, що висловили листи та потішили зі словами потіхи для Родини в її тяжкому горі.

Жінка і діти.

Подяка.

Прибиті тяжким горем по смерти нашого Найдорожчого Мужа і Батька АНДРІЯ ТУРГУЛИ складаємо оцим найщирішу подяку Всечеснішим Отцям: Теодозієві Кудрикові, Давидовичеві, Клодвінському, Кіржецькому і Гаврикові за молитви і провід сумного похоронного походу, Високопов. Дир. Водоносові і Впов. Проф. Кривоусові за щирі прощальні слова над гробом, що Вони їх висказали від Пов. Кружка Р. Ш., якого Покійник був членом основником і довголітнім Головою, від Окр. Відділу Тов. Взаїмна Поміч, Вселюдної Школи Р. Ш., де був управителем і від 6. філії „Просвіти“, де був членом Виділу довгі роки, членам хору під проводом Впов. Проф. Кривоуса за прегарні похоронні співи, Представникам Товариств у Рогатині, що в особах Впов. Панів: дир. Водоноса, Всеч. о. Кіржецького, проф. В. Кривоуса, дир. Ратича і проф. Камінецького зложили особисто вирази співчуття і за вінки, що їх зложено на гробі від Пов. Кружка Рідної Школи, Окр. Відділу Взаїмна Поміч, Тов. „Просвіта“ і від Державної Міської Народньої Школи, Високоповажаним Впорядчикам походу і всьому Громадянству Рогатина за численну участь і складену пошану Тому, що відійшов від нас, як також учням гімназії і народньої школи, що йшли в поході під проводом своїх професорів. Дякуємо також щиро Всечеснішому Отцю Деканові Йосифові Яворському за прекрасні нам сердечні слова розради і признання для довголітньої праці нашого дорогого Покійного.

Дружина і син.

Рогатин, 25. вересня 1938.

ОПОВІСТКА.

Наталія з Чолїїв і Богдан Перфецький складають 30 зол. на Льв. Філ. Кр. Тов. Охорони Дітей і Опіки над молоддю, замість повідомлень про їх вінчання, яке відбулося 17. 9. ц. р. у Львові. 2050

На „Рідну Школу“ зложив Вп. сенатор д-р І. Горбачевський через п-ю К. Лукіяновичеву 6.42 з нагоди прогульки з Черча до Крилосу. Щиро дякує Головна Управа Р. Ш. 2052

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Ринок 10.